

دایرکت

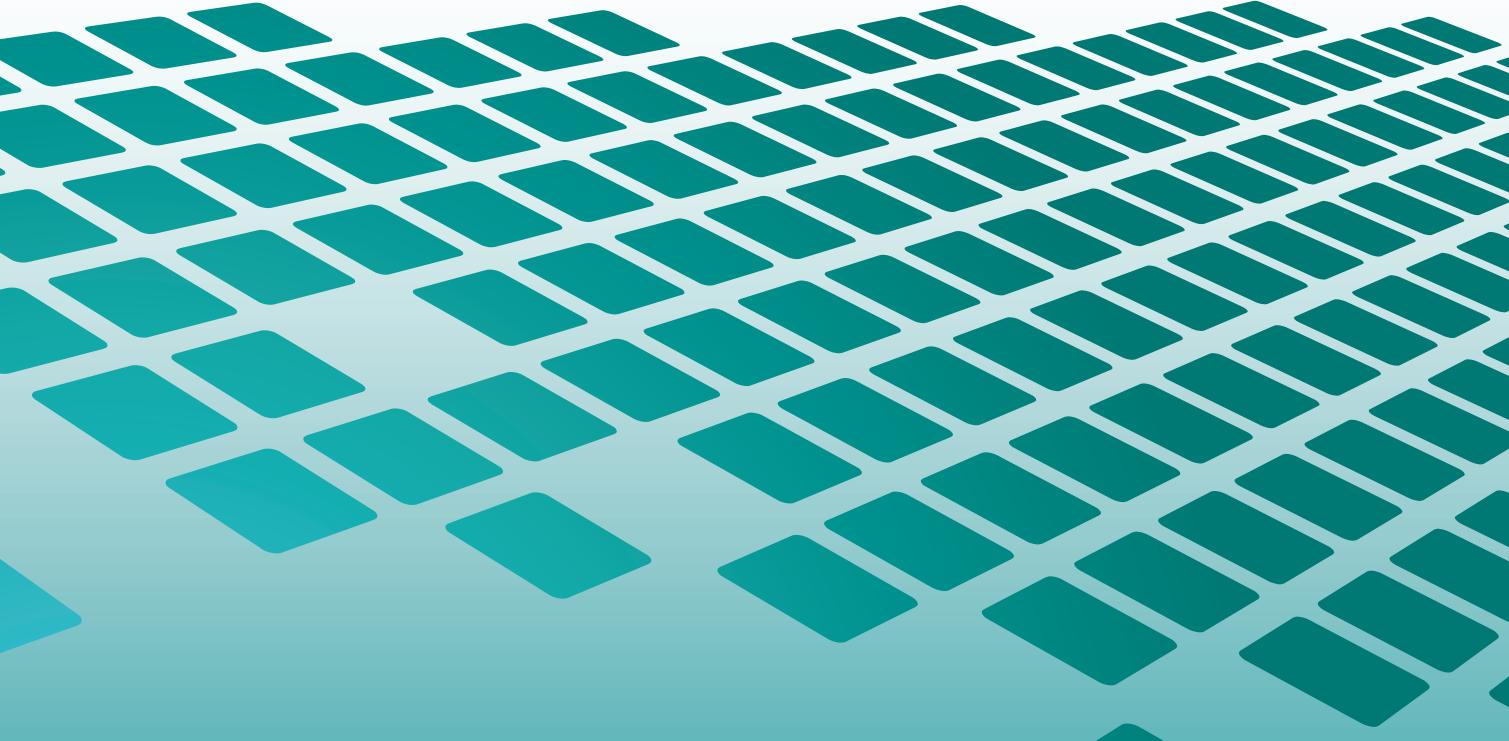
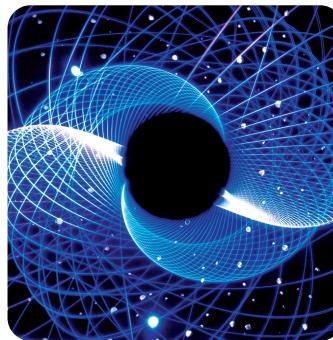

مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچهٔ پاسخ‌های تشریحی

آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحلهٔ ۱

ویژهٔ دانش آموزان پایهٔ یازدهم دورهٔ دوم متوسطه
رشتهٔ ریاضی و فیزیک

سال تحصیلی ۹۹-۰۰
پایه‌های اندک در پژوهش مهندسی

پاسخ تشریحی آنلاین مرحله ۲

۹
۲

پاسخ تشریحی درس‌های عمومی
پاسخ تشریحی درس‌های اختصاصی

تذکرهای مهم:

آزمون آزمایشی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۲ گزینه دو، در روز جمعه ۱۶ آبان ۹۹ برگزار می‌گردد.

دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، پیش آزمون‌های آنلاین، بازک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند، آرشیو آزمون‌های گزینه دو و ...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وب‌سایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

کارنامه‌های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می‌گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شمامی توینید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یاتبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

[gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2_ir/)

پاسخ تشریحی درس‌های عمومی آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱ (رشته ریاضی و فیزیک)

“زبان و ادبیات فارسی و”

۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * فارسی ۲ (ستایش، درس ۱)

حالوت به معنی «شیرینی» اسم است: نه صفت.

۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (درس ۱)

«فروماندن» در این بیت به معنی «متغیر شدن» است، چنان‌که در بیت اول درس ۱ دیده می‌شود:

یکی رو بهی دید بی‌دست‌وپیای فرومانند در لطف و صنعت خدای

ولی در ابیات دیگر به معنای «بازیستادن» می‌باشد.

۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * فارسی ۲ (ستایش، درس ۱)

املای درست گروه کلمه، «خوار و زبون» می‌باشد.

۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (درس ۱)

«حمیت» به معنی غیرت و جوانمردی، املای درست است.

۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * آرایه‌های ادبی جامع

حرف شیرین: حس آمیزی

حروف: مجازاً سخن (گفتن جزئی از یک چیز و اراده کل آن)

تلخیج: داستان شیرین و فرهاد

شیرین: ایهام: ۱- دلچسب ۲- شیرین معشوقه فرهاد

تلخ کامی: کنایه از ناکامی و غم

تلخ و شیرین: تضاد

استعاره و تشبیه در بیت وجود ندارد.

۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (درس ۱)

در همه گزینه‌ها به جز گزینه ۱، چنگ در دو معنای «بنجه» و «نوعی ساز» به کار رفته است، ولی در گزینه ۱ تنها به معنی «بنجه دست» آمده است.

۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * آرایه‌های ادبی جامع

تشییه: گل عشق (عشق مانند گل، اسیر کننده و بازدارنده است).

تشخیص: درد سر دل (دل مانند انسانی است که درد سر دارد).

کنایه: درد سر (مشغله و حمّت)، به سر آمدن (پایان بدیرفت).

مراعات نظری: سر، دل، پای

۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (درس ۱)

بیت	مشبه	مشبه به	ادات تشییه	وجه شباه
۱	وجود	بزم	-	-
۲	پرتو عمر	چراغ	-	خاموشی سریع
۳	«ـم» (من)	سايه	چو	فتاده ماندن
۴	«ـی» (تو)	ماهتاب	مانند	گذشتن (عبور کردن)
۵	اهل دل	غنجه	چون	در خون نشستن
۶	«ـم» (من)	مرغ	چو	ترس از خزان و پیری - آینده مبهم و نالمیدانه

۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (درس ۱)

«شد» به معنی «رفت» در گزینه ۳ آمده است: دستی که به کمر رفت. در سایر گزینه‌ها «شد» فعل اسنادی است و به ترتیب: پُر، بیشتر و محروم مسند هستند.

۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * فارسی ۲ (درس ۱)

صرایع اول بیت گزینه ۳ این است: شادم تصوّر می‌کنی وقتی [اکه] ندانی ... پیوند و استهه‌ساز

همین طور که دیده می‌شود، بخشی از پیوند و استهه‌ساز مذکوف است و این جمله در واقع یک جمله مرکب می‌باشد.

۱۱- پاسخ: گزینه ۴

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (درس ۱)
 بین واژه های «رنگ و زرد»، «سنگ و عقیق» و «کلاه و تاج» به ترتیب در ابیات ۱، ۲ و ۳ رابطه معنایی تضمّن برقرار است، ولی در بیت گزینه ۴ واژه هایی با این نوع رابطه دیده نمی شوند.

۱۲- پاسخ: گزینه ۱

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (درس ۱)
 نقش دستوری واژه «دیگر» در بیت گزینه ۱ «صفت» ولی در باقی ابیات «قید» است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۱

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (ستایش)
 بیت صورت سؤال، از احسان، بخشنده‌گی و بخشش به اندازه و به جای خداوند به هر کس سخن می‌گوید.
 در گزینه ۱، از سزاواری نام برده شده که به بندگان اعطای شده است. یعنی هر کس آنچه سزا ای اوست، برایش از جانب خداوند آمده است که بیان گر مفهوم مصراع دوم صورت سؤال است.

مفاهیم سایر گزینه ها:

گزینه ۲: شاعر از این می نالد که آنچه را برایش بایسته و ضروری است، به او نبخشیده‌اند.

گزینه ۳: به معقول و منطقی بودن آرزو اشاره دارد.

گزینه ۴: باز بودن در روزی خداوند و پادشاه بر روی درویش و ثروتمند است و سخنی از بهاندازه بودن و ضروری بودن در میان نیست.

۱۴- پاسخ: گزینه ۳

مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (ستایش)
 تبدیل بدختی به نیک بدختی بر اثر لطف خدا تأکید بیت صورت سؤال است و با اینکه مفهوم لطف و کرم الهی در همه ابیات وجود دارد، بیت ۳ به خاطر تبدیل سراب به چشمۀ آب حیات، نزدیکی بیشتری به آن بیت دارد.

۱۵- پاسخ: گزینه ۲

مشخصات سؤال: ساده * حیطه: استدلال * فارسی ۲ (درس ۱)
 مفهوم «نیکی و پاداش آن» در گزینه های ۱، ۳ و ۴ وجود دارد، ولی مضمون گزینه ۲ این است که: «در آینده از امروزت به نیکی یاد خواهی کرد.»

۱۶- پاسخ: گزینه ۴

مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * فارسی ۲ (ستایش)
 بیت ۴ به علم و دانش اشاره دارد که آدمی با نور علم عقلش آگاه می‌گردد و در سایه این نور از گمراهی نجات می‌یابد.
 سایر گزینه ها به ناتوانی عقل در راه شناخت جهان (و خداوند) اشاره دارند.

۱۷- پاسخ: گزینه ۱

مفهوم مشترک دو بیت صورت سؤال و گزینه ۱ این است که جهان خلقت بدون نقص است. (نظام احسن آفرینش)

۱۸- پاسخ: گزینه ۲

مشخصات سؤال: ساده * حیطه: استدلال * فارسی ۲ (درس ۱)
 مفهوم گزینه ۲ عواقب پندناشنوی است، اما مفهوم مشترک سایر گزینه ها «پندناشنوی عاشق» است.

۱۹- پاسخ: گزینه ۳

مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * فارسی ۲ (درس ۱)
 مفهوم مشترک ابیات ۱، ۲ و ۴ «برتوی همت بر زور بازو و قدرت بدنی» است.

بیت گزینه ۳ بیان می دارد که در سایه توجه و عنایت پیر است که جوان موفق به انجام کار می شود (پیران، راهنمای جوانان هستند).

۲۰- پاسخ: گزینه ۱

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * فارسی ۲ (درس ۱)
 بیت صورت سؤال بر «انفعال و بی تحرکی در راستای بددست آوردن روزی» تأکید دارد و مفهوم مقابله یعنی پویایی و تحرک در بددست آوردن رزق و روزی، در گزینه ۱ دیده می شود.

گزینه های ۲ و ۳: کاملاً منطبق با مفهوم صورت سؤال است.

گزینه ۴: هیچ ارتباطی به رزق و روزی ندارد.

زبان عربی و

۲۱- پاسخ: گزینه ۱

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

آ: آیا (کلمه پرسشی؛ رد گزینه ۲) / یُحِبُّ: دوست می دارد (فعل مضارع؛ رد گزینه ۲) / آن یا کُلَّ: که بخورد («آن» + مضارع = مضارع التزامي؛ رد گزینه ۳) / أَخْيِه: برادرش (ضمایر متصل در ترکیب اضافی؛ رد گزینه ۴) / إِتَّقُوا: پروا کنید (فعل امر؛ رد گزینه ۲) / تَوَاب: بسیار توبه پذیر (اسم مبالغه؛ رد گزینه ۴)

۲۲- پاسخ: گزینه ۳

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)
 آئُوا: ایمان آوردید (رد گزینه های ۲ و ۴) / الْآخَرِين: دیگران (رد گزینه های ۲ و ۴) / عَسَى أَن يَكُونُوا: شاید باشند، چه بسا باشند (رد گزینه های ۱ و ۲) / منكم: از شما (رد گزینه های ۱ و ۲)

۲۳- پاسخ: گزینه ۲

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)
 أَوْصَى: سفارش کرد، سفارش کرده است (رد گزینه ۴) / نَا: ما را، به ما (رد گزینه ۱) / إِحْدَى سور القرآن: یکی از سوره های قرآن (رد گزینه ۳) / مملوءةً: پر (رد گزینه ۱) / الملوءات: موضوعات (رد گزینه ۳)

۲۴- پاسخ: گزینهٔ ۲

یَئِهَا: مَا رَا بازِمِ دارد (نهی می‌کند) (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ تَسْمِيَة: نام‌گذاری، نامیدن (رد گزینهٔ ۳)/ أَوْلَادِنَا: فرزندان‌مان (رد گزینه‌های ۱ و ۴)/ يَسْخُرُونَ مِنْهُمْ: آنان را مسخره کنند (رد گزینهٔ ۱)

۲۵- پاسخ: گزینهٔ ۴

كَانَ ... يَحْوِلُونَ: تلاش می‌کردن (کان + فعل مضارع = مضارع استمراری؛ رد گزینه‌های ۱ و ۲)/ كَشْفَ أَسْرَارِ: کشف رازها (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ حَتَّى يَفْضُحُوا: تا رسوا کنند (حتی + فعل مضارع = مضارع التزامی؛ رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۲۶- پاسخ: گزینهٔ ۲

عَيْبٌ مُّنْكَرٌ يَغْرِي بِهِ عَيْبٌ مُّنْكَرٌ ← عَيْبٌ مُّنْكَرٌ (لا تَمِيزُوا؛ لا + مضارع دوم شخص = فعل نهی)

۲۷- پاسخ: گزینهٔ ۳

تَرْجِمَةُ عَبَارَاتٍ: «بِزَرْگٍ تَرَيْنُ عَيْبَ آنَّ اسْتَ كَه عَيْبَ بَكِيرِي از چیزی که مثل آن در تو هست!»

۲۸- پاسخ: گزینهٔ ۳

تَرْجِمَةُ عَبَارَاتٍ به همراه کلمه مناسب آن‌ها:

(الف) ذکر کلمات زشت برای تحقیر فرد: «ریشخند»

(ب) ذکر عیب‌های شخص دیگر بدون حضورش: «غیبت»

(ج) تلاش برای کشف رازهای دیگران، برای رسوا کردن‌شان: «جاسوسی»

(د) پشیمانی بر عملی بد و تلاش برای اصلاح آن: «توبه»

۲۹- پاسخ: گزینهٔ ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نَقْرَبَ ← نَبْتَعِدَ

۳۰- پاسخ: گزینهٔ ۴

ترجمه گزینه‌ها:

۱) هرکس در کارهایش تلاش نکند، در زندگیش شکست می‌خورد!

۲) مسلمانان باید متحده شوند تا اینکه بر دشمنان خود غلبه کنند!

۳) ارتباط درست بین مردم از اسرار موفقیت است!

۴) تلاش برای کشف رازهای مردم از کارهای نیک است! (✗)

■ ■ ترجمة متن:

«سازمان جهانی یونسکو به این اشاره می‌کند که حجم معارف انسانی از قرن بیستم، هر هفت سال دو برابر شده است، بهویژه از زمان به کارگیری شبکه اینترنت در این قرن برای آموزش دانشگاهی! و شبکه اینترنت ابزاری برای جستجو و کشف برای معلمان و یادگیرندگان شده است! همچنین به کارگیری وسایل جدید و تکنولوژی در آموزش، امری ضروری می‌باشد! انواعی از وسایل سمعی بصری مثل ویدئو و فیلم وجود دارد که به معلم کمک می‌کند تا رغبت یادگیرندگان را هنگام تدریس افزایش دهد و معلمان باید انواع مختلفی از این وسایل را به کار بگیرند! آموزش درست احتیاج به معلمان توانمند دارد و امید داریم که معلمان این وسایل را در تدریس به کار گیرند تا کشور عزیزمان پیشرفت کند!»

۳۱- پاسخ: گزینهٔ ۳

ترجمه گزینه‌ها:

۱) اینترنت قبل از قرن بیستم به کار گرفته شد!

۲) ممکن نیست که از تکنولوژی در مدارس‌مان استفاده کنیم!

۳) لازم است که معلمان از وسایل جدید استفاده کنند!

۴) شبکه اینترنت ابزاری برای جاسوسی و رسوا کردن دیگران شده است!

۳۲- پاسخ: گزینهٔ ۲

ترجمه عبارات:

۱) شبکه اینترنت هر هفت سال دو برابر می‌شود!

۲) برای پیشرفت کشورمان به معلمان توانمند نیاز داریم!

۳) همه معلمان ما از وسایل جدید برای تدریس استفاده می‌کنند!

۴) وسایل سمعی بصری رغبت معلمان را برای تدریس افزایش می‌دهد!

- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- درک آینده خویش: انسان با این سؤال مهم و اساسی نیز روبروست که «آینده او چگونه است؟»، «آیا زندگی او با مرگ تمام می‌شود یا دفتر حیات به شکل دیگری گشوده می‌گردد؟»، «نحوه زندگی او پس از مرگ چگونه است؟»، «زاد و توشه سفر به جهان دیگر چیست؟» و «خوشبختی وی در آن سرا در گرو انجام چه کارهایی است؟»

- شناخت هدف زندگی: انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کنند؟» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر، زندگی اش را صرف آن نماید؟ او می‌داند اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را ز دست داده است.

- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- کشف راه درست زندگی با همان «چگونه زیستن» دغدغه جدی انسان‌های فکور و خدمتمند است چراکه می‌دانند انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید و یک بار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند، پس لازم است که، از میان تمام راه‌های پیش‌رو، راهی را انتخاب کند که مطمئن‌ترین مسیر باشد. وقت کنید که گزینه ۳ دقیقاً به همین مطلب اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۴: درک آینده خویش

- پاسخ: گزینه ۲

گزینه ۲: وظیفه هدایتگری انبیاء گزینه ۴: درک هدف زندگی و درک آینده خویش

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می‌کند و با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها، راه صحیح زندگی را می‌باید و پیش می‌رود.

- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- روایت مطرح شده در صورت سؤال حاکی از «شناخت هدف زندگی» است که با مصراع اول گزینه ۴ و عبارت «آمدنم بهر چه بود؟» کاملاً هم‌راستا می‌باشد و هر دو بیانگر «چرایی زندگی» هستند.

- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که بتواند پاسخ‌گوی نیازهای او باشد و سعادت بشر را تضمین کند سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم.

- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- «ای هشام، خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفوستاد، جز برای آنکه بندگان در پیام الهی تعقل کنند. کسانی این پیام را بهتر می‌پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان که در تعقل و تفکر برترند، نسبت به فرمان‌های الهی داناترند و آن کس که عقلش کامل‌تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»

- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- انسان در این فرصت تکرار نشدنی باید از بین همه راه‌هایی که پیش‌روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد و بتواند از همه سرمایه‌هایی که خدا به او داده است به خوبی بهره‌مند شود و به آن هدف برتری که خداوند در خلفت او قرار داده است، برسد.

- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- پاسخ به این سؤال‌ها باید حداقل دو ویژگی زیر را داشته باشد:

(الف) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد.

(ب) همه‌جانبه باشد.

- گزینه‌های ۱ و ۴ ویژگی‌های فردی را که می‌تواند به این نیازها پاسخ دهد را بیان می‌کند و گزینه ۲ نیز ناقص می‌باشد.

- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- از آنجا که دستگاه تفکر انسان به تنها بیان نمی‌تواند به نیازهای انسان پاسخ درست و مطمئن بدهد، بنابراین خداوند مسیر هدایت انسان را مناسب با دو ویژگی عقل و اختیار او و با ارسال رسولان، قرار می‌دهد.

■ سایر گزینه‌ها نتیجه هدایت الهی از طریق بیامبران می‌باشد.

- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- انسان ابتدا درباره هر کاری که می‌خواهد انجام دهد، تفکر می‌کند و اگر تشخیص داد که آن کار مفید است و او را به هدفش می‌رساند، آن را انتخاب می‌کند و انجام می‌دهد.

- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- سؤالاتی که درباره معاد و جهان دیگر مطرح است با درک آینده خویش ارتباط دارد.

- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- کشف راه درست زندگی: راه زندگی یا «چگونه زیستن» ارتباط دقیقی با دو نیاز «شناخت هدف زندگی» و «درک آینده خویش» دارد و دغدغه انسان‌های فکور و خدمتمند است.

- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

- انسان همچون سایر موجودات زنده، یک دسته نیازهای طبیعی و غریزی دارد. خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلق‌ت آماده کرده و راه آگاه شدن از آن‌ها را به انسان نشان داده است.

۵۸- پاسخ: گزینهٔ ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

■ این بیت مربوط به نیاز درک آیندهٔ خویش است و پاسخ به این سؤال نیازمند تفکر در پیام الهی می‌باشد.

■ در آیه «رسلاً مبشرین و منذرین ...» مفهوم می‌گردد که خداوند با فرستادن رسولان، با مردم اتمام حجت می‌کند و راه بهانه‌جویی را مسدود می‌سازد.

۵۹- پاسخ: گزینهٔ ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

کسی می‌تواند پاسخ صحیح به سوالات اساسی انسان را بدهد که:

(۱) آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظرفی روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او داشته باشد.

(۲) همچنین بداند که انسان‌ها پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و دقیقاً چه عاقبتی در انتظار آن‌هاست.

عقل انسان از آگاهی کامل نسبت به این موارد ناتوان است.

۶۰- پاسخ: گزینهٔ ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * دین و زندگی ۲ (درس ۱)

■ به آیه شریفه «و العصر انَّ الانسان لغى خسر آلَّا آذينَ آمنوا و عملوا الصَّالحات ...» دقت کنید. در این آیه «و العصر» قسم به زمان و اهمیت

گذر عمر آدمی است، پس از آن قرآن کریم می‌فرماید «انَّ الانسان لغى خسر»، یعنی انسان در ضرر و زیان است.

■ منظور از زیان بیان شده در این آیه عدم کشف راه درست زندگی در فrust محدود عمر می‌باشد.

“زبان انگلیسی و”

۶۱- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: برخی افراد از پوشیدن ماسک خودداری می‌کنند، علیرغم اینکه ممکن است به ویروس کرونا مبتلا شوند.

(۱) با این حال (۲) با وجود اینکه، علیرغم اینکه (۳) اگرچه (۴) با اینکه

۶۲- پاسخ: گزینهٔ ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: آن‌ها کودکان را بر اساس توانایی خواندن شان گروه‌بندی می‌کنند.

(۱) منطقه (۲) توانایی (۳) محدوده (۴) صداقت

۶۳- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: مردم مازندران نیاز غذایی خود را از طریق کشاورزی تأمین می‌کنند.

(۱) کار کردن (۲) ساختن (۳) تصور کردن (۴) تأمین کردن

۶۴- پاسخ: گزینهٔ ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: در کمال صداقت، کتاب به آن خوبی که فکر می‌کردم نبود.

(۱) زبان‌ها (۲) مناطق (۳) صداقت (۴) قرن

۶۵- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: پس از چنین تابستان خشکی، دشوار است تصور کنیم باران چه شکلی است.

(۱) تجربه کردن (۲) متعهد کردن، مجبور کردن (۳) خلق کردن (۴) تصور کردن

۶۶- پاسخ: گزینهٔ ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: اروپا سبزترین قاره جهان است.

(۱) دفتر، اداره (۲) مؤسسه (۳) قاره (۴) درصد

۶۷- پاسخ: گزینهٔ ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: تیم فوتبال مدرسهٔ ما قرار است در مقابل تیم مدرسهٔ شما در مسابقهٔ نهایی منطقه‌ای بازی کند.

(۱) بومی (۲) منطقه‌ای (۳) اجتماعی (۴) آخرين

۶۸- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: وقتی می‌گوییم پله در بزرگی محبوب است، یعنی او در آنجا مورد علاقهٔ بسیاری از مردم است.

(۱) شناخته شده (۲) مشهور (۳) شناخته شده (۴) محبوب، مورد علاقه

۶۹- پاسخ: گزینهٔ ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: قرن حاضر شروع ترویریسم بین‌المللی است.

(۱) برنامه (۲) عبارت (۳) قرن (۴) الگو

۷۰- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲

ترجمه: در حال حاضر یک هیئت مهم علمی - پژوهشی بر روی موضوع وجود دارد. (کار می‌کند).

(۱) جذب کردن (۲) باور داشتن (۳) احترام گذاشتن (۴) وجود داشتن

۶ ریاضیات و

۲- پاسخ: گزینه ۲

مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

نکته: مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی با جمله اول a و قدرنسبت d به صورت $S_n = \frac{n}{2}(2a + (n-1)d)$ می‌باشد.
با توجه به نکته، در دنباله داده شده، $a = 2$ و $d = 4$ است، بنابراین:

$$S_{1..} = \frac{100}{2}(2 \times 2 + 99 \times 4) = 50(400) = 20000$$

مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

۳- پاسخ: گزینه ۴

نکته: در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ اگر جمع ریشه‌ها S و ضرب ریشه‌ها P باشد، روابط زیر برقرار است.

$$S = -\frac{b}{a}, P = \frac{c}{a}$$

ابتدا با استفاده از مجموع ریشه‌ها، m را محاسبه می‌کنیم:

$$S = 4 \Rightarrow -\frac{(m+1)}{2} = 4 \Rightarrow m+1 = -8 \Rightarrow m = -9$$

$$P = \frac{-27}{2} = -13.5$$

بنابراین معادله به صورت $= -8x^2 - 2x - 27 = 0$ است، پس حاصل ضرب ریشه‌ها مطابق نکته برابر است با:

مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

۴- پاسخ: گزینه ۱

نکته: مجموع n جمله اول یک دنباله هندسی با جمله اول a_1 و قدرنسبت q برابر است با:

عبارت مخرج، مجموع 10 جمله اول یک دنباله هندسی با جمله اول 1 و قدر نسبت $-t$ است:

$$1 - t + t^2 - t^3 + \dots - t^9 = \frac{1 - (-t)^{10}}{1 - (-t)} = \frac{1 - t^{10}}{1 + t}$$

بنابراین:

$$\frac{1 - t^{10}}{1 - t + t^2 - t^3 + \dots - t^9} = \frac{1 - t^{10}}{\frac{1 - t^{10}}{1 + t}} = 1 + t$$

$$\text{به ازای } t = \frac{1}{3}, \text{ مقدار عبارت موردنظر برابر است با: } 1 + \frac{1}{3} = \frac{4}{3}$$

مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

۵- پاسخ: گزینه ۳

نکته: مجموع یک دنباله هندسی با جمله اول a و قدرنسبت q برابر است با:

در دنباله $a_n = a_1 \cdot r^{n-1}$ ، جمله اول برابر $a_1 = 2$ است و هریک از جملات این دنباله، دو برابر جمله قبلی است، پس این دنباله، دنباله‌ای هندسی با قدرنسبت 2 است، پس با توجه به نکته داریم:

$$S_n = 255 \Rightarrow 1 \times \frac{1 - 2^n}{1 - 2} = 255 \Rightarrow 2^n - 1 = 255 \Rightarrow 2^n = 256 \Rightarrow 2^n = 2^8 \Rightarrow n = 8$$

مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

۶- پاسخ: گزینه ۱

نکته ۱: جمله n ام یک دنباله حسابی با جمله اول a و قدرنسبت d به صورت $a_n = a + (n-1)d$ می‌باشد.

نکته ۲: در یک دنباله حسابی اگر a_1 جمله اول و a_n جمله n ام دنباله باشد، مجموع n جمله اول برابر $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$ می‌باشد.

اولین عدد دورقمی که بر 6 بخش‌پذیر است، عدد 12 و آخرین عدد دورقمی که بر 6 بخش‌پذیر است، 96 است، پس برای به دست آوردن تعداد جملات مطابق نکته ۱ داریم:

$$96 = 12 + (n-1) \times 6 \Rightarrow n-1 = \frac{96-12}{6} = 14 \Rightarrow n = 15$$

با جای‌گذاری مقادیر در نکته ۲ داریم:

$$S_{15} = \frac{15}{2}(12 + 96) = 15 \times 54 = 810$$

۴- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

نکتهٔ ۱: جملهٔ n ام یک دنبالهٔ هندسی با جملهٔ اول a و قدرنسبت q به صورت $a_n = aq^{n-1}$ می‌باشد.

نکتهٔ ۲: مجموع n جملهٔ اول یک دنبالهٔ هندسی با جملهٔ اول a و قدرنسبت q برابر $S_n = a \frac{(1-q^n)}{1-q}$ می‌باشد.

دنباله را با a_n نمایش می‌دهیم. با توجه به جملات دنباله و اینکه $a = \frac{1}{\lambda}$, مقدار q را بدست می‌آوریم.

$$\begin{array}{c} \frac{1}{\lambda}, x, y, -1, \dots \\ \downarrow \quad \downarrow \\ a_1 = a, q^3 \Rightarrow -1 = \frac{1}{\lambda} q^3 \Rightarrow q^3 = -\lambda \Rightarrow q = -\lambda \end{array}$$

حال با جای‌گذاری این مقادیر در نکتهٔ ۲ داریم:

$$S_n = \frac{1 (1 - (-\lambda)^n)}{1 - (-\lambda)} = \frac{1}{2\lambda} (1 - \lambda^n) = \frac{-1 + \lambda^n}{2\lambda}$$

۴- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

نکته: مجموع n جملهٔ اول یک دنبالهٔ هندسی با جملهٔ اول a_1 و قدرنسبت q به صورت رو به رو است:

اگر مجموع جملات را S_n بنامیم، داریم:

$$\frac{S_3}{S_6} = \frac{64}{91} \Rightarrow \frac{a_1 \left(\frac{1 - q^3}{1 - q} \right)}{a_1 \left(\frac{1 - q^6}{1 - q} \right)} = \frac{64}{91} \Rightarrow \frac{1 - q^3}{(1 - q^3)(1 + q^3)} = \frac{64}{91} \Rightarrow \frac{1}{1 + q^3} = \frac{64}{91} \Rightarrow q^3 + 1 = \frac{91}{64} \Rightarrow q^3 = \frac{27}{64} \Rightarrow q = \frac{3}{4}$$

۴- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

نکته: اگر α و β ریشه‌های معادلهٔ درجهٔ دوم $ax^2 + bx + c = 0$ باشند، داریم:

$$\alpha + \beta = -\frac{b}{a}, \quad \alpha\beta = \frac{c}{a}$$

نکته: فرض کنیم α و β دو عدد حقیقی باشند به‌طوری که $S = \alpha + \beta$ و $P = \alpha\beta$ در این صورت α و β ریشه‌های معادلهٔ $x^2 - Sx + P = 0$ هستند.

مطابق فرض سؤال و نکات داریم:

$$\begin{cases} S = 2 + \sqrt{3} + 2 - \sqrt{3} = 4 \\ P = (2 + \sqrt{3})(2 - \sqrt{3}) = 1 \end{cases} \Rightarrow x^2 - 4x + 1 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -4 \\ b = 1 \end{cases}$$

اکنون می‌خواهیم معادلهٔ درجهٔ دومی بنویسیم که ریشه‌های آن -4 و 1 باشد:

$$\begin{cases} S' = -4 + 1 = -3 \\ P' = -4 \times 1 = -4 \end{cases} \Rightarrow x^2 + 3x - 4 = 0$$

۴- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس‌های ۱ و ۲)

نکته: اگر اعداد a , b و c تشکیل دنبالهٔ حسابی دهند، آنگاه رابطهٔ $b = \frac{a+c}{2}$ بین این اعداد برقرار است.

نکته: در معادلهٔ $0 = ax^2 + bx + c$ مجموع ریشه‌ها برابر $S = \frac{-b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها برابر $P = \frac{c}{a}$ است.

$$\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} = 4 \Rightarrow \frac{x_1 + x_2}{x_1 x_2} = 4 \Rightarrow \frac{S}{P} = 4 \Rightarrow S = 4P \Rightarrow -\frac{b}{a} = 4 \times \frac{c}{a} \Rightarrow -\frac{b}{4} = c \quad (1)$$

اعداد a , b و c تشکیل دنبالهٔ حسابی می‌دهند، پس:

$$b = \frac{a+c}{2} \quad (2)$$

از (1) و (2) نتیجه می‌شود:

$$\begin{cases} -\frac{b}{4} = c \\ b = \frac{a+c}{2} \end{cases} \Rightarrow b = \frac{a - \frac{b}{4}}{2} \Rightarrow 2b = a - \frac{b}{4} \Rightarrow a = \frac{9b}{4} \Rightarrow \frac{b}{a} = \frac{4}{9} \Rightarrow S = \frac{-b}{a} = \frac{-4}{9}$$

۹۰- پاسخ: گزینهٔ ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * حسابان ۱ (فصل ۱، درس ۱)

نکتهٔ ۱: مجموع زوایای داخلی یک n ضلعی محدب برابر $180^\circ \times (n-2)$ است.

نکتهٔ ۲: مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی با جمله اول a و قدرنسبت d برابر است با:

طبق نکات بالا، مجموع زوایای داخلی این n ضلعی برابر است با:

$$\frac{n}{2}(2 \times 120 + (n-1)5) = (n-2) \times 180 \Rightarrow \frac{n}{2}(235 + 5n) = 180n - 360$$

$$\Rightarrow 235n + 5n^2 = 360n - 720 \Rightarrow 5n^2 - 125n + 720 = 0 \Rightarrow (n-9)(n-16) = 0 \Rightarrow n = 9 \text{ یا } n = 16$$

توجه کنید $n = 16$ غیرقابل قبول است، زیرا اگر $n = 16$ ، بزرگ‌ترین زاویه این n ضلعی برابر است با:

$$a_{16} = 120^\circ + (16-1) \times 5^\circ = 120^\circ + 75^\circ = 195^\circ$$

ولی می‌دانیم زوایای داخلی در n ضلعی‌های محدب همواره کوچکتر از 180° است، بنابراین تنها مقدار $n = 9$ قابل قبول است.

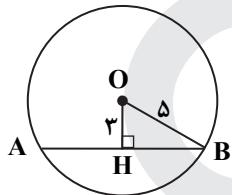
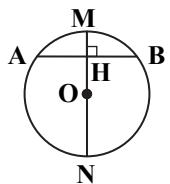
۹۱- پاسخ: گزینهٔ ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * هندسه ۲ (فصل ۱، درس ۱)

نکته: فاصله نقطه از خط، طول عمودی است که از آن نقطه بر خط رسم می‌شود.

نکته: قطر عمود بر وتر، آن وتر و کمان‌هایش را نصف می‌کند.

$$MN \perp AB \Rightarrow AH = BH, \widehat{AM} = \widehat{BM}, \widehat{AN} = \widehat{BN}$$

با استفاده از قضیهٔ فیثاغورس در مثلث قائم‌الزاویه OHB داریم:

$$OH^2 + BH^2 = OB^2 \Rightarrow 3^2 + BH^2 = 5^2 \Rightarrow BH = 4$$

با توجه به نکتهٔ بالا، طول وتر AB دو برابر BH است، پس:

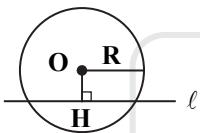
$$AB = 2 \times 4 = 8$$

۹۲- پاسخ: گزینهٔ ۲

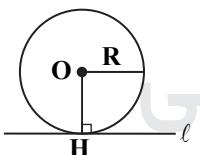
▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * هندسه ۲ (فصل ۱، درس ۱)

نکته (وضعيت نسبی خط و دایره):

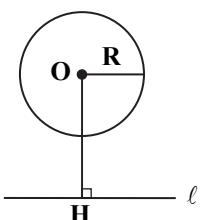
الف) اگر فاصله خط ℓ تا مرکز دایره از شعاع کمتر باشد ($OH < R$)، خط و دایره دو نقطه اشتراک دارند؛ یعنی متقاطع‌اند.

ب) اگر فاصله خط ℓ تا مرکز دایره با شعاع برابر باشد ($OH = R$)، خط و دایره یک نقطه اشتراک دارند؛ یعنی مماس‌اند.

ب) اگر فاصله خط ℓ تا مرکز دایره از شعاع بیشتر باشد ($OH > R$)، خط و دایره نقطه اشتراک ندارند؛ یعنی متخارج‌اند.

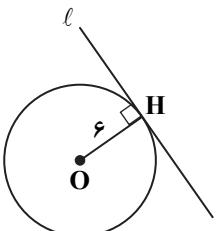

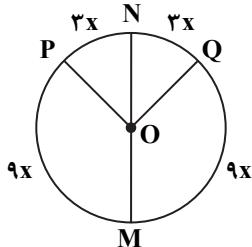
نکته: فاصله نقطه از خط، طول عمودی است که از آن نقطه بر خط رسم می‌شود.

نکته: خط مماس بر دایره، در نقطه تماس بر شعاع آن نقطه عمود است.

طبق فرض خط ℓ بر دایره C مماس است، پس فاصله مرکز دایره تا این خط برابر شعاع دایره است.

$$OH = R \Rightarrow 3m - 4 = 6 \Rightarrow 3m = 10 \Rightarrow m = \frac{10}{3}$$

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * هندسه ۲ (فصل ۱، درس ۱)

نکتهٔ ۱: مجموع اندازه‌های کمان‌های یک دایره برابر 360° است.

نکتهٔ ۲: اندازهٔ هر زاویهٔ مرکزی، برابر اندازهٔ کمان رو به روی آن است.

با استفاده از نکتهٔ ۱ داریم:

$$\begin{aligned} \widehat{PN} + \widehat{NQ} + \widehat{QM} + \widehat{MP} &= 360^\circ \Rightarrow 3x + 3x + 9x + 9x = 360^\circ \\ &\Rightarrow 24x = 360^\circ \Rightarrow x = \frac{360^\circ}{24} = 15^\circ \end{aligned}$$

$$\hat{POQ} = \widehat{PNQ} = 3x + 3x = 6x = 6 \times 15^\circ = 90^\circ$$

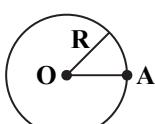
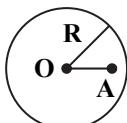
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * هندسه ۲ (فصل ۱، درس ۱)

حال با استفاده از نکتهٔ ۲ داریم:

پاسخ: گزینهٔ ۴

نکته (وضعیت نسبی نقطه و دایره):

(الف) اگر فاصلهٔ نقطه A تا مرکز دایره، کمتر از شعاع باشد ($OA < R$)، آنگاه نقطه درون دایره است.

(ب) اگر فاصلهٔ نقطه A تا مرکز دایره، برابر شعاع باشد ($OA = R$)، آنگاه نقطه روی دایره است.

(پ) اگر فاصلهٔ نقطه A تا مرکز دایره، بیشتر از شعاع باشد ($OA > R$)، آنگاه نقطه خارج دایره است.

چون A داخل دایره است، پس فاصله‌اش تا مرکز دایره از شعاع کمتر است:

(۱)

$$OA < R \Rightarrow 2k - 4 < 8 \Rightarrow 2k < 12 \Rightarrow k < 6$$

دقت کنید که فاصله باید عددی نامنفی باشد، پس:

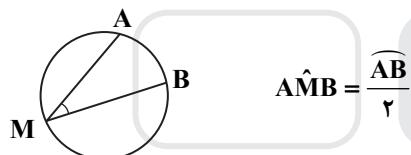
$$2k - 4 \geq 0 \Rightarrow 2k \geq 4 \Rightarrow k \geq 2 \quad (۲)$$

از اشتراک (۱) و (۲) نتیجه می‌گیریم: $2 \leq k < 6$

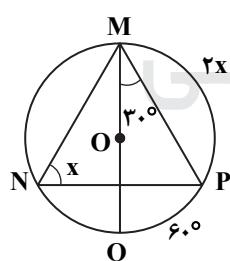
با توجه به گزینه‌ها مقادیر ۳، ۴، ۵ و ۶ برای k قابل قبول است، پس گزینهٔ ۴ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * هندسه ۲ (فصل ۱، درس ۱)

پاسخ: گزینهٔ ۲

نکته: اندازهٔ هر زاویهٔ محاطی برابر با نصف کمان رو به روی آن است.

$$P\hat{M}Q = \frac{\widehat{PQ}}{2} \xrightarrow{P\hat{M}Q=30^\circ} \widehat{PQ} = 60^\circ \quad (*)$$

$$M\hat{N}P = \frac{\widehat{MP}}{2} \xrightarrow{M\hat{N}P=x} \widehat{MP} = 2x \quad (***)$$

حال با توجه به اینکه MQ قطر دایره است، نتیجه می‌گیریم $\widehat{MPQ} = 180^\circ$ ، پس $\widehat{MPQ} = 180^\circ$

$$2x + 60^\circ = 180^\circ \Rightarrow 2x = 120^\circ \Rightarrow x = 60^\circ$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * هندسه ۲ (فصل ۱، درس ۱)

پاسخ: گزینهٔ ۲

نکته: اندازهٔ هر زاویهٔ محاطی، نصف اندازهٔ کمان رو به روی آن است.

نکته: اندازهٔ زاویهٔ بین دو وتر، برابر نصف مجموع اندازه‌های کمان‌های محصور به آن هاست.

$$\alpha = \frac{\widehat{BC} + \widehat{AD}}{2}$$

$$\widehat{BEC} = 3x$$

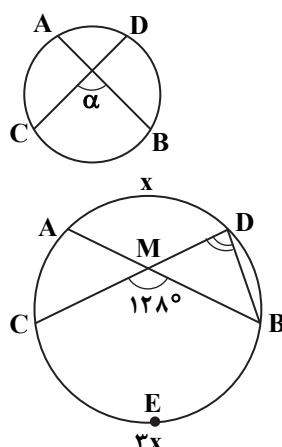
طبق فرض $\widehat{BEC} = 3\widehat{AD}$ ، پس با فرض x داریم:

با توجه به شکل، زاویهٔ بین دو وتر AB و CD برابر 128° است، پس:

$$\frac{\widehat{BEC} + \widehat{AD}}{2} = 128^\circ \Rightarrow \frac{3x + x}{2} = 128^\circ \Rightarrow 2x = 128^\circ \Rightarrow x = 64^\circ$$

$$\widehat{D} = \frac{\widehat{BEC}}{2} = \frac{3 \times 64^\circ}{2} = 3 \times 32^\circ = 96^\circ$$

بنابراین اندازهٔ زاویهٔ محاطی D برابر است با:

نکته: در دایره‌ای به شعاع R , طول کمان مقابل به زاویه مرکزی θ (درجه) برابر است با:

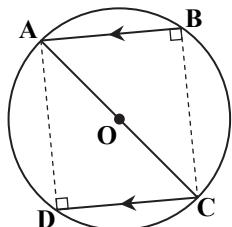
$$L = \frac{\pi R}{180} \theta$$

با استفاده از نکته بالا داریم:

$$1 = \frac{3 \times 1 / 5}{180} \theta \Rightarrow \theta = \frac{180}{4 / 5} = 45^\circ$$

نکته: در یک دایره کمان‌های محصور بین دو وتر موازی با هم برابرند.

نکته: زاویه محاطی رو به قطر، برابر 90° است.

$$AB \parallel CD \Rightarrow \widehat{AD} = \widehat{BC} \Rightarrow AD = BC \quad (1)$$

$$\begin{aligned} BC = AD &\Rightarrow 180^\circ - \widehat{BC} = 180^\circ - \widehat{AD} \Rightarrow \widehat{ABC} - \widehat{BC} = \widehat{ADC} - \widehat{AD} \Rightarrow \widehat{AB} = \widehat{CD} \\ &\Rightarrow AB = CD \quad (2) \end{aligned}$$

از (۱) و (۲) نتیجه می‌گیریم چهارضلعی $ABCD$ متوازی‌الاضلاع است.

با توجه به اینکه زوایای B و D محاطی رو به رو به قطر هستند، داریم:

از متوازی‌الاضلاع بودن $ABCD$ و قائمه بودن $\hat{B}$ و $\hat{D}$ نتیجه می‌شود چهارضلعی $ABCD$ یک مستطیل است.

مطابق شکل از O به N وصل می‌کنیم. مثلث‌های ONP و OMN متساوی‌الساقین هستند، پس:

$$\hat{MNO} = \hat{M} = 30^\circ$$

$$\hat{PNO} = \hat{P} = 20^\circ$$

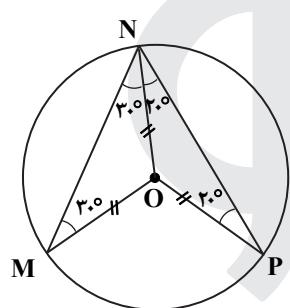
بنابراین:

$$\hat{N} = 30^\circ + 20^\circ = 50^\circ$$

چون N محاطی است، پس اندازه‌اش، نصف اندازه کمان روبروی آن است. بنابراین داریم:

$$\hat{N} = \frac{\widehat{MP}}{2} \xrightarrow{\hat{N}=50^\circ} \widehat{MP} = 100^\circ$$

نکته: اندازه هر زاویه محاطی، برابر با نصف کمان روبروی آن است.

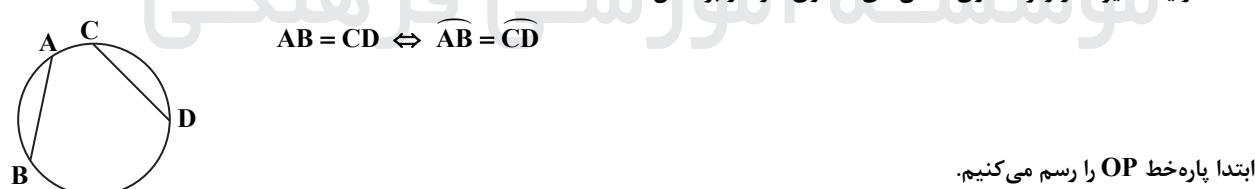

$$\hat{AMB} = \frac{\widehat{AB}}{2}$$

نکته: اندازه هر زاویه مرکزی، برابر با کمان روبروی آن است.

نکته: در یک دایره، دو وتر متساوی، کمان‌های مساوی دارند و برعکس.

$$AB = CD \Leftrightarrow \widehat{AB} = \widehat{CD}$$

$$\widehat{MN} = \hat{MON} \xrightarrow{\text{طبق فرض}} 160^\circ$$

طبق فرض $PM = PN$, پس کمان‌هایشان هم با هم برابرند:

$$\widehat{PM} = \widehat{PN} = \frac{\widehat{MN}}{2} = \frac{160^\circ}{2} = 80^\circ$$

در مثلث OPM داریم: $OM = OP = R$

پس مثلث OPM در رأس O متساوی‌الساقین است. بنابراین:

$$\hat{MPO} = \hat{PMO} = \alpha$$

حال با توجه به اینکه مجموع زوایای داخلی هر مثلث 180° است، داریم:

$$\alpha + \alpha + 80^\circ = 180^\circ \Rightarrow 2\alpha = 100^\circ \Rightarrow \alpha = 50^\circ$$

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۱

نکته: هر جمله خبری که شامل یک یا چند متغیر است و با جای گذاری مقادیری به جای متغیر به یک گزاره تبدیل شود، گزاره‌نما نامیده می‌شود.
گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ یک گزاره هستند، چون درستی و یا نادرستی آن‌ها به حروفی که در آن‌ها وجود دارد بستگی ندارد؛ به بیان دیگر حروف به کار رفته در آن‌ها متغیر نیست، اما گزینه ۱ با وجود آنکه به ظاهر متغیری ندارد، ولی درستی یا نادرستی آن به مقادیر x و y بستگی دارد. اگر آن دو عدد را x و y در نظر بگیریم، معنای آن $6 = 2y + 3x$ است.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۱

نکته: به جمله خبری که در زمان حال یا آینده، دارای ارزش درست یا نادرست باشد، گزاره می‌گوییم. جمله‌های پرسشی، امری و عاطفی گزاره محسوب نمی‌شوند.
با توجه به نکته بالا، تنها گزینه ۱ گزاره است.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۳

نکته: هر جمله خبری که شامل یک یا چند متغیر است و با جای گذاری مقادیری به جای متغیر(ها) به گزاره تبدیل می‌شود، گزاره‌نما نامیده می‌شود.
نکته: دامنه متغیر گزاره‌نما، مجموعه مقادیری است که اگر آن‌ها را به جای متغیر(ها) قرار دهیم، گزاره‌نما تبدیل به گزاره می‌شود.
نکته: مجموعه جواب گزاره‌نما، مجموعه عضوهایی از دامنه متغیر هستند که با جای گذاری آن‌ها به جای متغیر(ها)، گزاره‌نما تبدیل به گزاره درست می‌شود.
با توجه به نکات بالا، گزینه ۳ پاسخ است.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۴

نکته: ۱: به گزاره مركب که از ترکیب دو گزاره ساده p و q با رابط منطقی «یا» تشکیل شده است، ترکیب فصلی دو گزاره می‌گوییم و آن را به صورت « $p \vee q$ » می‌نویسیم.

نکته: ۲: هرگاه p و q دو گزاره باشند، گزاره مركب « $p \wedge q$ » که خوانده می‌شود « p و q » را ترکیب عطفی دو گزاره می‌گوییم.
الف) چون عبارات $(y - 2x)^2$ و $(1 - x)^2$ هر دو بزرگتر یا مساوی صفر هستند، مجموعشان زمانی صفر می‌شود که هر دو صفر باشند، یعنی:
 $(x - 1)^2 + (2x - y)^2 = 0 \Rightarrow (x = 1) \wedge (y = 2)$

بنابراین در حل معادله الف از رابط عاطف (۸) و در حل معادله دوم از رابط فاصل (۷) استفاده کردیم.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴

نکته: ۱ (قانون دمورگان) $\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$

۲ (نکته ۲) $\sim(\sim p) \equiv p$

با توجه به نکات، گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ درست و گزینه ۴ نادرست است.

$\sim(\sim p \vee q) \equiv \sim(\sim p) \wedge (\sim q) \equiv p \wedge (\sim q)$

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۲

نکته: $\sim(\sim p) \equiv p$

نکته (قانون دمورگان): $\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ و $\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$

با استفاده از نکات بالا داریم:

$\sim(\sim p \wedge \sim q) \equiv \sim(\sim p) \vee \sim(\sim q) \equiv p \vee q$

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴

نکته: هر جمله خبری را که شامل یک یا چند متغیر است و با جای گذاری مقادیری به جای متغیر به یک گزاره تبدیل می‌شود، یک گزاره‌نما می‌نامیم.

نکته: در هر گزاره‌نما به مجموعه مقادیری که می‌توان آن‌ها را به جای متغیرهای آن قرار داد تا گزاره‌نما تبدیل به گزاره شود، دامنه متغیر گزاره‌نما می‌گویند.
نکته: در هر گزاره‌نما به مجموعه عضوهایی از دامنه متغیر که به ازای آن‌ها گزاره با ارزش درست تبدیل می‌شود، مجموعه جواب گزاره‌نما می‌گوییم.

نکته: اگر مجموع چند عدد حقیقی غیرمنفی برابر صفر باشد، آنگاه هر یک از آن‌ها برابر صفر هستند.
باید مقادیری را برای a بیابیم که تساوی داده شده برقرار شود.

$$(a-1)^2 + a^2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a-1=0 \Rightarrow a=1 \\ a=0 \Rightarrow a=0 \end{cases}$$

اشتراک وجود ندارد

بنابراین مجموعه جواب گزاره‌نما داده شده $\emptyset$ است، پس گزینه ۴ پاسخ است.

p	q	$p \vee q$	$\sim p$	$\sim p \wedge q$	$(p \vee q) \wedge (\sim p \wedge q)$
د	د	د	ن	ن	ن
د	ن	د	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د	د
ن	ن	ن	د	ن	ن

تعداد حالت‌های درست گزاره موردنظر برابر ۱ و تعداد حالت‌های نادرست آن برابر ۳ است، پس اختلاف این دو مقدار برابر ۲ است.

$$\sim (p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q, \quad \sim (p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$$

مطابق نکته ابتدا تقییض را به دست می‌آوریم:

$$\sim (x \geq 5 \vee y \in Q) \equiv \sim (x \geq 5) \wedge \sim (y \in Q) \equiv (x < 5) \wedge (y \in Q')$$

پس x عددی کوچکتر از ۵ و y عددی گنج است. با توجه گزینه‌ها، گزینه ۲ پاسخ است.

نکته: جدول ارزش ترکیب عطفی و فصلی دو گزاره به صورت زیر است:

p	q	$p \wedge q$	$p \vee q$
د	د	د	د
د	ن	ن	د
ن	د	ن	د
ن	ن	ن	ن

طبق فرض ارزش گزاره فصلی $p \vee \sim (p \wedge q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ نادرست است، پس باید $p \sim q$ و $(p \wedge q)$ هر دو دارای ارزش نادرست باشد. بنابراین p دارای ارزش درست است.

چون گزاره عطفی $q \sim p$ دارای ارزش نادرست و p دارای ارزش درست است، پس $q \sim p$ دارای ارزش نادرست و در نتیجه q دارای ارزش درست است.

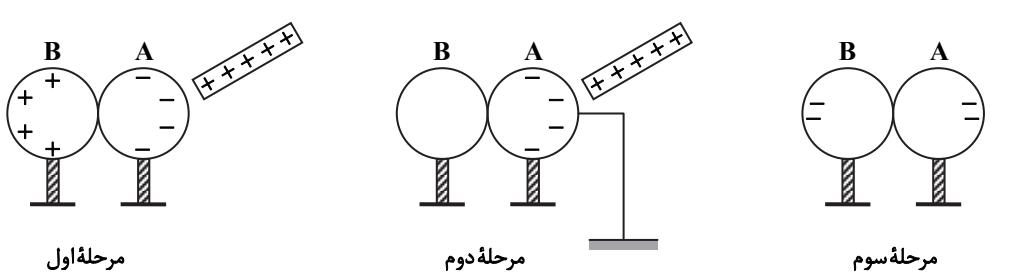
بنابراین جدول ارزش گزاره‌ها به صورت زیر است:

p	q	$p \wedge q$	$\sim p$	$\sim p \vee q$	$p \wedge (\sim p \vee q)$
د	د	د	ن	د	د

فیزیک و

در این جدول، مواد پایین تر الکترون خواهی بیشتری دارند؛ یعنی در تماس دو ماده، الکترون از ماده بالاتر جدول به ماده‌ای که پایین تر قرار دارد منتقل می‌شود. به همین دلیل در تماس شیشه با موی انسان، الکترون از موی انسان به شیشه می‌رود؛ پس باز الکتریکی شیشه منفی و باز الکتریکی موی انسان مثبت می‌شود، اما در تماس شیشه با موی گربه، الکترون از شیشه به موی گربه می‌رود؛ پس باز الکتریکی شیشه مثبت و باز الکتریکی موی گربه منفی می‌شود.

جسم باردار می‌تواند جسم خنثی را نیز جذب کند؛ مانند جذب تکه‌های کوچک کاغذ توسط یک شانه پلاستیکی باردار، اما دافعه فقط بین دو جسم باردار با بارهای همنام صورت می‌پذیرد.

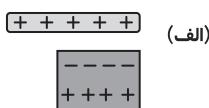

۱۱۴ - پاسخ: گزینه ۱

$$q = -ne \Rightarrow q = -2 \times 10^{12} \times 1 / 6 \times 10^{-19} = -3 / 2 \times 10^{-7} = -0.32 \mu C$$

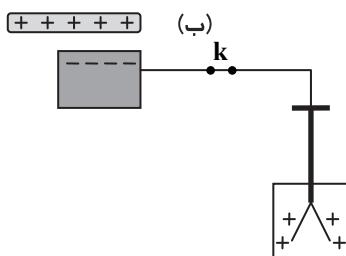
۱۱۵ - پاسخ: گزینه ۲

با نزدیک شدن میله، بارهای منفی قطعه فلز به میله نزدیک و بارهای مثبت آن از میله دور می‌شوند (شکل الف).

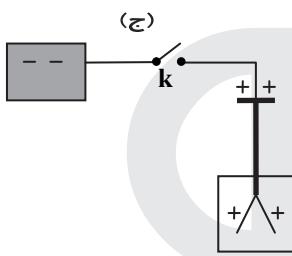

(الف)

با بستن کلید، بارهای مثبت به الکتروسکوپ منتقل شده و در نتیجه ورقه‌های الکتروسکوپ باز می‌شوند (شکل ب).

(ب)

(ج)

با باز کردن کلید، بارهای القا شده، در الکتروسکوپ و فلز باقی می‌مانند و با دور کردن میله، نهایتاً الکتروسکوپ دارای بار مثبت و فلز دارای بار منفی می‌شود (شکل ج)؛ لذا ورقه‌های الکتروسکوپ باز می‌مانند.

۱۱۶ - پاسخ: گزینه ۳

۱۱۷ - پاسخ: گزینه ۲

اگر چند کره رسانای هم جنس و هماندازه باردار را با هم تماس دهیم، پس از تماس، بار آنها یکسان و میانگین بارهای قبل از تماس است.

$$q = \frac{q_1 + q_2 + q_3 + q_4}{4} \Rightarrow -6 = \frac{-4 + 8 + 20 + q_4}{4} \Rightarrow q_4 = -48 \mu C$$

۱۱۸ - پاسخ: گزینه ۱

چون کره‌ها یکسان هستند، در مورد بار هربیک از آنها پس از تماس می‌توان نوشت:

$$q'_A = q'_B = \frac{q_A + q_B}{2} = \frac{25 + 5}{2} = \frac{30}{2} = 15 \mu C$$

$$\frac{F'}{F} = \frac{k \frac{|q'_A| |q'_B|}{r^2}}{k \frac{|q_A| |q_B|}{r^2}} = \frac{(15 \times 10^{-6})^2}{25 \times 10^{-6} \times 5 \times 10^{-6}} = \frac{225}{125} = 1.8$$

۱۱۹ - پاسخ: گزینه ۴

$$F_{\text{دافعه}} = mg \Rightarrow k \frac{|q_1 q_2|}{r^2} = mg$$

$$\Rightarrow 9 \times 10^9 \times \frac{(1/6 \times 10^{-19})^2}{r^2} = 1/6 \times 10^{-27} \times 10 \Rightarrow r = \sqrt{\frac{9 \times 10^9 \times (1/6)^2 \times 10^{-38}}{1/6 \times 10^{-27}}} = 0.12 m = 12 cm$$

۱۲۰ - پاسخ: گزینه ۴

با توجه به فاصله کم پروتون‌ها در هسته اتم (از مرتبه 10^{-15} متر) و بار پروتون (از مرتبه 10^{-19} کولن)، نیروی دافعه الکتریکی که پروتون‌ها در هسته اتم به یکدیگر وارد می‌کنند، بسیار زیاد است؛ بنابراین هسته باید فربوپاشد، اما نیروی دیگری وجود دارد که مانع فربوپاشی هسته می‌شود و به این نیرو، نیروی هسته‌ای گفته می‌شود.

$$F = \frac{kq}{r^2}$$

$\left. \begin{array}{l} q'_1 = 2q \\ q'_2 = \frac{1}{2}q \\ r'_2 = 2r \end{array} \right\} \Rightarrow F' = k \frac{\frac{1}{2}q \times \frac{1}{2}q}{(2r)^2} = \frac{1}{4} \frac{kq}{r^2} = \frac{1}{4} F$

$\left. \begin{array}{l} q'_1 = \frac{1}{9}q \\ q'_2 = q \\ r'_2 = \frac{2}{3}r \end{array} \right\} \Rightarrow F' = k \frac{\frac{1}{9}q \times q}{(\frac{2}{3}r)^2} = \frac{1}{4} k \frac{q^2}{r^2} = \frac{1}{4} F$

$\left. \begin{array}{l} q'_1 = \frac{1}{2}q \\ q'_2 = \frac{1}{2}q \\ r'_2 = 2r \end{array} \right\} \Rightarrow F' = k \frac{\frac{1}{2}q \times \frac{1}{2}q}{(2r)^2} = \frac{1}{16} k \frac{q^2}{r^2} = \frac{1}{16} F$

پس دو گزاره «الف» و «ب» قابل قبول هستند.

$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} \Rightarrow 4 \times 10^{-13} = 9 \times 10^9 \times \frac{(1/6 \times 10^{-19})^2}{r^2} \Rightarrow \frac{4}{9} \times 10^{-22} = \frac{(1/6 \times 10^{-19})^2}{r^2}$$

$$\Rightarrow \frac{2}{3} \times 10^{-11} = \frac{1/6 \times 10^{-19}}{r} \Rightarrow r = 2/4 \times 10^{-8} m = 24 nm$$

با توجه به دافعه بودن نیروی بین دو ذره و مثبت بودن مجموع بار آنها، مشخص می شود که بار هر دو مثبت است.

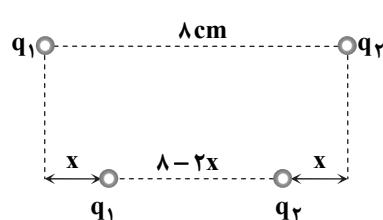
$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} \Rightarrow 4 \times 10^{-3} = 9 \times 10^9 \times \frac{q_1 q_2}{(3)^2} \Rightarrow q_1 q_2 = 4 \times 10^{-12} C^2 = 4 (\mu C)^2$$

$$\left. \begin{array}{l} q_1 + q_2 = 5 \mu C \\ q_1 q_2 = 4 (\mu C)^2 \end{array} \right\} \Rightarrow q_1 (5 - q_1) = 4 \Rightarrow 5q_1 - q_1^2 = 4 \Rightarrow q_1^2 - 5q_1 + 4 = 0 \Rightarrow (q_1 - 1)(q_1 - 4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} q_1 = 1 \mu C \text{ و } q_2 = 4 \mu C \\ \text{یا} \\ q_1 = 4 \mu C \text{ و } q_2 = 1 \mu C \end{cases}$$

بنابراین، بار کوچک تر برابر $1 \mu C$ و بار بزرگ تر برابر $4 \mu C$ است.با توجه به اینکه نیروی الکتریکی که دو بار ذرهای به هم وارد می کند عمل و عکس العمل هم هستند، نیرویی که بار $-2q$ به بار q وارد می کند،

است.

$$\frac{F_{\circ 1}}{F_{\circ 2}} = \frac{k \frac{|q_1 q_1|}{r_{\circ 1}^2}}{k \frac{|q_2 q_2|}{r_{\circ 2}^2}} = \left| \frac{q_1}{q_2} \right| \times \left(\frac{r_{\circ 2}}{r_{\circ 1}} \right)^2 = \frac{1}{3} \times \left(\frac{3}{1} \right)^2 = 3$$

$$F = k \frac{q_1 q_2}{r^2} \Rightarrow 9 \times 10^{-6} = k \times \frac{q_1 q_2}{64 \times 10^{-4}}$$

$$F' = k \frac{q_1 q_2}{r'^2} \Rightarrow 16 \times 10^{-6} = k \frac{q_1 q_2}{(8 - 2x)^2 \times 10^{-4}}$$

$$\frac{9 \times 10^{-6}}{16 \times 10^{-6}} = \frac{(8 - 2x)^2}{64} \Rightarrow \frac{3}{4} = \frac{8 - 2x}{8} \Rightarrow 6 = 8 - 2x \Rightarrow x = 1 cm$$

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۴
مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فیزیک ۲ (فصل ۱)
با توجه به اینکه مجموع بارها در ابتدا صفر بوده است ($+q + (-q) = 0$), طبق اصل پایستگی بار، مجموع بارهای جدید هر دو ذره نیز باید صفر باشد، پس:

$$q'_1 + q'_2 = 0 \Rightarrow 1/5q + q'_2 = 0 \Rightarrow q'_2 = -1/5q$$

$$\frac{F'}{F} = \frac{\frac{k|q'_1||q'_2|}{r^2}}{\frac{k|q_1||q_2|}{r^2}} = \frac{|q'_1||q'_2|}{|q_1||q_2|} = \frac{9q^2}{q^2} = \frac{9}{4} \Rightarrow F' = \frac{9}{4} \times 1/6 = 3/6 \mu N$$

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۴
مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * فیزیک ۲ (فصل ۱)
نیروهای الکتریکی ای که دو بار به هم وارد می‌کنند، (بنا به قانون سوم نیوتون) هماندازه، هم‌راستا و در خلاف جهت همدیگرند.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۲
مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * فیزیک ۲ (فصل ۱)

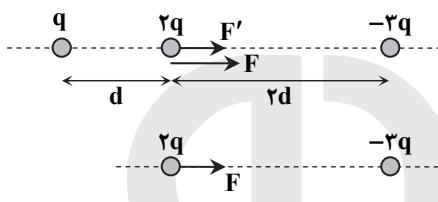
$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} \Rightarrow 9 \times 10^{-3} = 9 \times 10^{-9} \times \frac{q^2}{9 \times 10^{-2}} \Rightarrow q^2 = 9 \times 10^{-14} \Rightarrow q = 3 \times 10^{-7} C = 300 nC$$

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۳
مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فیزیک ۲ (فصل ۱)

$$F_T = F + F' = k \frac{2q^2}{d^2} + k \frac{6q^2}{4d^2} = \frac{14kq^2}{4d^2} = \frac{7kq^2}{2d^2}$$

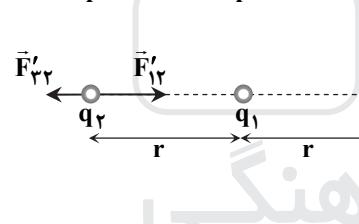
$$F'_T = k \frac{6q^2}{4d^2}$$

$$\frac{F'_T}{F_T} = \frac{\frac{3}{2} \frac{k}{d^2} q^2}{\frac{7}{2} \frac{k}{d^2} q^2} = \frac{3}{7}$$

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۱
مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فیزیک ۲ (فصل ۱)
حالات اول:

$$F = F_{12} + F_{23}$$

$$F' = F'_{12} - F'_{23}$$

$$\frac{F'}{F} = \frac{\frac{k|q_1||q_2|}{r^2} - \frac{k|q_2||q_3|}{(2r)^2}}{\frac{k|q_1||q_2|}{r^2} + \frac{k|q_2||q_3|}{r^2}} = \frac{\frac{k}{r^2} (6 \times 5 - \frac{4 \times 5}{4})}{\frac{k}{r^2} (6 \times 5 + 4 \times 5)} = \frac{25}{50} = \frac{1}{2}$$

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۳
مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * فیزیک ۲ (فصل ۱)

$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2}$$

$$F_{AC} = 9 \times 10^{-9} \times \frac{2 \times 8 \times 10^{-12}}{16} = 9 \times 10^{-3} N$$

$$F_{BC} = 9 \times 10^{-9} \times \frac{2 \times 2 \times 10^{-12}}{1} = 54 \times 10^{-3} N$$

$$\left. \begin{array}{l} F_{AC} \\ F_{BC} \end{array} \right\} \Rightarrow F_{TC} = 63 \times 10^{-3} N = 6/3 \times 10^{-3} N$$

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۳
مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * فیزیک ۲ (فصل ۱)

$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} \Rightarrow \begin{cases} F_{13} = k \frac{q^2}{d^2} \\ F_{23} = k \frac{2q^2}{d^2} \end{cases}$$

با توجه به اینکه $F_{23} > F_{13}$ است، q_1 باید منفی باشد تا برایند نیروهای وارد بر q_3 صفر شود، یعنی:

$$\bar{F}_{12} + \bar{F}_{23} + \bar{F}_{43} = 0 \Rightarrow F_{12} + F_{23} = F_{43} \Rightarrow k \frac{|q_1|q}{rd^2} + k \frac{q^2}{d^2} = k \frac{2q^2}{d^2} \Rightarrow \frac{|q_1|}{r} = q \Rightarrow |q_1| = r q \Rightarrow q_1 = -rq$$

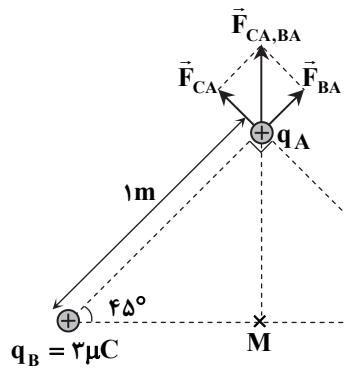
▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * فیزیک ۲ (فصل ۱)

$$\vec{F}_{1o} + \vec{F}_{2o} + \vec{F}_{3o} + \vec{F}_{4o} = 0 \Rightarrow \vec{F}_{2o} + \vec{F}_{3o} + \vec{F}_{4o} = -\vec{F}_{1o} \quad \text{رابطه (۱)}$$

$$F_{1o} = k \frac{|q_1||q_o|}{r_{1o}^2} \Rightarrow F_{1o} = 9 \times 10^{-9} \times \frac{2 \times 1 \times 10^{-18}}{4 \times 10^{-4}} = 4.5 \times 10^{-5} \text{ N}$$

نیرویی که بار q_1 به q_o وارد می‌کند، جاذبه بوده و در نتیجه $\vec{F}_{1o}$ در راستای $\vec{j}$ و به صورت $\vec{F}_{1o} = (4.5 \times 10^{-5} \text{ N}) \vec{j}$ است، پس با توجه به رابطه (۱)، برایند نیروهای وارد بر q_o از طرف بارهای q_2 ، q_3 و q_4 به صورت $\vec{F}_{2o} + \vec{F}_{3o} + \vec{F}_{4o} = -\vec{F}_{1o}$ خواهد بود.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * فیزیک ۲ (فصل ۱) ۱۳۵- پاسخ: گزینه ۴

$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2}$$

$$F_{CA} = F_{BA} = k \frac{|q_B||q_A|}{r^2} \Rightarrow F_{BA,CA} = \sqrt{F_{CA}^2 + F_{BA}^2} = \sqrt{2} F_{CA}$$

$$AM = AB \sin 45^\circ = 1 \times \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{\sqrt{2}}{2} \text{ m}$$

باید $F_{MA} = F_{CA,BA}$ باشد تا برایند نیروهای وارد بر q_A صفر شود.

$$k \times \frac{|q_M||q_A|}{(\frac{\sqrt{2}}{2})^2} = \sqrt{2} \times k \times \frac{3 \times 10^{-6} \times |q_A|}{1^2} \Rightarrow |q_M| = 1/5\sqrt{2} \times 10^{-6} \text{ C} = 1/5\sqrt{2} \mu\text{C}$$

با توجه به شکل، نیروی $\vec{F}_{MA}$ لازم است رو به پایین باشد؛ بنابراین q_A و q_M ناهمنام هستند، پس:

$$q_M = -1/5\sqrt{2} \mu\text{C}$$

”شیمی“

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * شیمی ۲ (فصل ۱)

عبارت‌های «الف» و «پ» درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) همه مواد طبیعی و ساختگی از کره زمین به دست می‌آیند.

ت) گرما دادن به مواد و افزودن آن‌ها به یکدیگر، سبب تغییر و گاهی بهبود خواص آن‌ها می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * شیمی ۲ (فصل ۱)

فولاد زنگنزن پس از طی مراحل طولانی از سنگ معدن تولید می‌شود، اما سنگ معدن به‌طور مستقیم فولاد ندارد که بتوان آن را استخراج کرد.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * شیمی ۲ (فصل ۱)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: دلیل پیدایش تجارت جهانی، توزیع غیریکسان منابع شیمیایی در جهان است.

گزینه ۲: با توجه به نمودار کتاب درسی، از سال ۲۰۰۵ به بعد، میزان تولید و مصرف مواد معدنی بیشتر از سوخت‌های فسیلی است.

گزینه ۴: گسترش صنعت الکترونیک بر اجزایی مبتنی است که از نیمه‌رساناهای ساخته شده‌اند و گسترش صنعت خودرو، مديون شناخت و دسترسی به فولاد است.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۱

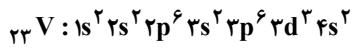
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * شیمی ۲ (فصل ۱)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: برای مثال هلیم در گروه ۱۸ قرار دارد، اما مانند عنصرهای گروه دوم، ۲ الکترون ظرفیت دارد.

گزینه ۲: لایه آخر تمام عنصرهای گروه ۱۸ پر نمی‌باشد، برای مثال عنصر Ar در آخرین لایه ($n = 3$) ۸ الکترون دارد، در حالی که حداقل گنجایش این لایه، ۱۸ الکترون است.

گزینه ۴: عدد اتمی درست است، نه جرم اتمی!

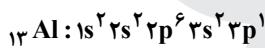

$$\begin{cases} n+p=28 \\ n-p=0 \end{cases} \Rightarrow 2n=28 \Rightarrow \begin{cases} n=14 \\ p=14 \end{cases}$$

(ب)

عنصر موردنظر، شبہفلز سیلیسیم (متعلق به گروه ۱۴ و دوره سوم) است.

(پ)

$$\frac{\text{شمار الکترون‌های موجود در زیرلایه } s}{\text{شمار الکترون‌های لایه آخر}} = \frac{2}{3}$$

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۲

شعاع اتمی Ca از Mg بزرگ‌تر، اما نسبت به Rb کوچک‌تر است، بنابراین فقط عدد ۱۹۷ برای این خانه مناسب است.

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۴

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) میزان تمایل گوگرد به تشکیل یون پایدار بیشتر از فسفر است.

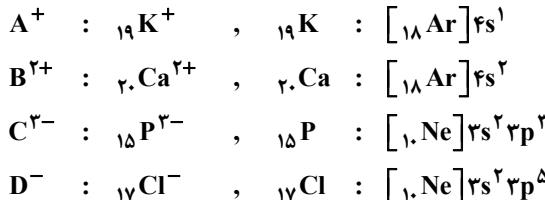
(ت) تعداد لایه‌های الکترونی اشغال شده در گوگرد و منیزیم با هم برابر است.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۳

در بین اتم‌های داده شده، فلور اکثرین شعاع اتمی و سدیم بیشترین شعاع اتمی را دارند؛ بنابراین اختلاف شعاع اتمی سدیم و فلور از بقیه بیشتر است.

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۲

۱۴۸- مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * شیمی ۲ (فصل ۱)

حصلت فلزی: $A > B > C > D$

تعداد الکترون‌های ظرفیتی: $D > C > B > A$

واکنش پذیری نافلزها: $D > C$

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۳

۱۴۹- مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * شیمی ۲ (فصل ۱)

فلزها با از دست دادن الکترون به آرایش گاز نجیب پیش از خود می‌رسند.

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۴

۱۵۰- مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * شیمی ۲ (فصل ۱)

همه موارد می‌توانند نشانه‌هایی از یک تغییر شیمیایی باشند.

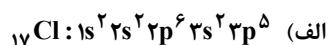
۱۵۱- پاسخ: گزینه ۱

از آنجایی که هر دو عنصر به یون با آرایش الکترونی مشابه یک گاز نجیب مشخص تبدیل می‌شوند، پس اگر هر دو به یک نوع یون تبدیل شوند، هر دو فلز و یا هر دو نافلز هستند.

اگر هر دو فلز یا هر دو نافلز باشند، عنصرهای یک دوره بوده و عنصر A شعاع اتمی بزرگ‌تر و خاصیت فلزی بیشتری نسبت به B دارد.

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۱

عنصر موردنظر، کلر است.

ب) شعاع اتمی کلر، از هر دو شبه‌فلز گروه ۱۴ (سیلیسیم و ژرمانیم) کمتر است.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۴

در گروه دوم، عدد کوانتمویی فرعی برای الکترون‌های ظرفیتی برابر با صفر است، بنابراین دو الکترون ظرفیتی فلز موردنظر دارای $n = 5$ هستند و آرایش الکترونی آن به صورت زیر است:

در گروههای فلزی از بالا به پایین شعاع اتمی و خاصیت فلزی افزایش می‌یابد، ولی خاصیت فلزی آن از Rb₃₇ که در گروه اول قرار دارد، کمتر است.

عنصر Sn₅ هم دوره Sr₃₈ می‌باشد و در هر دوره از چپ به راست، شعاع اتمی کاهش می‌یابد.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۱

موارد «الف» و «ب» درست هستند.

بررسی موارد نادرست:

پ) نماد شیمیایی فلوئور (F) برخلاف کلر (Cl) و برم (Br) یک حرفی است.

ت) آرایش الکترونی آن‌ها به $n^2 np^5$ ختم می‌شود که در آخرین زیرلایه، ۵ الکترون وجود دارد.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۴

چون اتم‌ها متعلق به دوره سوم هستند، n آخرين زيرلaiه آن‌ها ۳ و در اين لaiه، زيرلaiه‌اي که حاصل $n+1$ آن برابر با ۴ باشد، ۳p است؛ بنابراین آرایش الکترونی «II» به ۳p^۱ ختم می‌شود و اين اتم متعلق به گروه ۱۳ است.

گروه ۱۳

گروه ۱۴

گروه ۱۵

II

I

III

مؤسسه آموزشی فرهنگی